Anul XII — Sibiiu, Mercuri 29 Noemvrie (11 Decemvrie) 1895 — Nr. 266

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În România:
la dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Chestiunea română în străinătate.

(*R*). Se vor fi mirând poate unii dintre cetitori, că de o vreme încoace presa străină se ocupă mai rar cu chestiunea română. Tăcerea asta este însă explicabilă. Dela congresul naționalităților o singură dată s'a dat prilegiu ca presa europeană să scrie despre noi: la eliberarea martirilor. Ear' foile se ocupă numai cu acțiuni, ce — lucru natural — nu se pot produce însă în fiecare lună, cu atât mai puțin în fiecare zi. Mai ales că atât noi, cât și aliații nostri, vremea de care dispunem, acum trebue să o folosim pentru organisarea mai temeinică a partidului național.

S'ar înșela, cu toate acestea, acela, care ar presupune, că scriindu-se mai puțin prin foi, străinătatea s'ar desinteresa la luptele noastre. Din contră! bărbații politici din Europa tocmai acum se ocupă mai profund cu chestia naționalităților din Ungaria, asupra căreia li-s'a atras, de doi ani încoace, într'una și cu stăruință, întreaga atenție. Și se ocupă nu în articoli de ziare, cari adesea azi se cetesc și mâne-poimâne se uită, ci scriu despre noi în cele mai mari și mai importante reviste.

Astfel nu demult s'a scris un studiu amănunțit în „*Revue des deux Monde*", apoi în „*Revue de Monde Latine*" ear' ieri am primit din Paris, „*Revue Politique et Parlamentaire*", care sub titlul „La question des nationalités en Hongrie", aduce — în nrul seu dela 5 Dec. — un studiu asupra chestiunii naționalităților din Ungaria în general, ear' îndeosebi este tratată chestiunea română. Autorul L. L. Mille se arată un foarte bun cunoscător al lucrurilor de aici. Scrie cât se poate de obiectiv: frasă puțină, în schimb însă date statistice multe și fapte petrecute, din trecut și recente, toate de natură nu numai a convinge pe cetitor despre dreptatea causei noastre, dar' a și câștiga pentru noi simpatia lumii culte.

Autorul studiului din „*Revue Politique et Parlamentaire*" se razimă în expunerile sale pe Replică și îndeosebi pe opera valoroasă — cum o numește — a dlui Eugen Brote. În colorile cele mai vii arată suferințele la cari sûnt expuse naționalitățile în urma regimului parlamentar corupt și a legilor excepționale din statul ungar. Insistă îndeosebi asupra multelor procese suportate de „*Tribuna*" și cei grupați în jurul ei. Scoate în relief figura simpatică a dlui Dr. V. Lucaciu. Arată ce mișelie este să acuzi pe Românii de aici că ar fi *irredentiști*. Dovedește, că *Liga* s'a format cu scop defensiv: se paraliseze acțiunea *Kultur-egylet*-ului din Cluj. Ear' pentru resolvarea chestiunii naționalităților, citează părerile despre federalisarea statului ungar, pe cari amicul nostru Aurel C. Popovici le-a expus în broșura sa din urmă.

Revista franceză amintită pledează în favorul nostru însă nu numai în studiul despre care ne-am ocupat, ci și în articolul despre conferența interparlamentară din Bruxella.

Descrie anume întreaga luptă purtată la Bruxella de dl V. A. Urechiă în contra deputaților maghiari. Declarația presidentului Decamps, făcută nainte de a se decide sediul viitoarei conferențe interparlamentare, o citează ca *un mare câștig pentru causa română*, care dela început a câștigat simpatia tuturor parlamentarianilor, ear' Pázmándy a fost de rîsul tuturora. Se extinde asupra tuturor episodelor întâmplate la Bruxella: cum s'a născut discuția contradictorie între Români și Unguri, cum presa belgiană ne-a făcut o caldă apărare, cum citatele din epistola lui Pázmándy către ministrul de interne a convins pe toată lumea despre situația îngrijitoare de aici, cum congresul naționalităților s'a permis numai pentru-că Ungurilor li-a fost frică de... Bruxella!

Evident, că asemenea articole sûnt de un preț incalculabil pentru interesele naționalităților oprimate. Reviste ca cele amintite sûnt cetite nu numai în toată Francia, dar' în întreaga lume cultă. Sûnt apreciate cu deosebire de către ziariști, cari adunând astfel informațiuni mai exacte și mai amănunțite, la ocasiuni date vor scrie încă și cu mai multă iubire și convingege despre noi.

Eată de ce înregistrăm cu o deosebită satisfacțiune noua fasă în care a întrat în străinătate discuțiunea chestiei noastre naționale.

Un sfat „amical". Din incidentul, că ieri s'au împlinit 30 ani, de când s'a proclamat în Dieta dela Sibiiu uniunea, „*Ellenzék*" scrie un articol, în care după-ce arată că Românii prin ideile lor federaliste-autonomiste vor distrugerea statului — și deci niciodată nu o să ajungă a face politică practică — ne îndeamnă să părăsim pasivitatea, și să ne presentăm la alegerile dietale.

Vine tocmai bine sfatul: când în urma celor dela Stomfa, înșiși Ungurii sûnt îngroziți de felul cum se practică în statul ungar constituționalismul în general și dreptul electoral în special.

Alegerea dela Stompfa despre care dăm amănunte în altă parte a ziarului nostru, continuă a preocupa parlamentul și presa maghiară. În ședința de ieri (9 Decemvrie) în parlament au luat cuvântul deputații Olay și Péchy, arătând fiecare fărădelegile săvârșite și condamnând în termini aspri guvernul, care tolerează, ba chiar ordonă astfel de ticăloșii.

Tot ieri „*Nemzeti Ujság*" scria, că „dacă ticăloșii ca la Stompfa s'ar fi întâmplat în vre-o comună de pe Alföld, păcătoșii n'ar fi scăpat vii din mijlocul poporului unguresc"... Recunoaște deci bunătatea și chibzuința alegătorilor slovaci și nemți dela Stompfa.

Ear' „*Hazánk*" dela 7 Decemvrie scrie și ea, că acest sistem banffyst de a face alegeri strică moravurilor și poporațiunii din stat mai mult decât ar putè strica propaganda cea mai violentă a unui partid anarchist.

Voci din presa străină.

„Münchner Zeitung" despre stările din Ungaria. Cetim în nrul de Duminecă următoarele:

„Deși alegerile noue pentru parlament nu sûnt încă hotărîte, totuși se fac de pe acum pregătiri.

„Se crede, că baronul Bánffy nu-'și va putè purta socotelile până la proximul parlament și că disolvarea actualului parlament se va întâmpla la tot casul înaintea expirării periodului de cinci ani. Toate partidele deci se pregătesc, ca disolvarea să nu le surprindă nepregătite. Dintre toate partidele însă una este mai activă, acel partid, care în frunte cu contele Zichy, amestecat cu elementele clericale, a combătut legile politice-bisericești și agitează și acum în contra acelora,

„Afară de aceasta partidul amintit se luptă în contra corupțiunii din administrațiune și contra atotputerniciei capitalului ovreesc. Fiindcă partidul poporal se basează pe păturile poporațiunii, e firesc, că a trebuit să caute contactul cu naționalitățile nemaghiare. Până acum au perhorescat toate partidele maghiare de a intra în vre-o legătură cu naționalitățile aceste.

„În marele program, comunicat de către partidul poporal maghiar astă vară, naționalitățile sûnt amintite cu simpatie. Guvernului 'i-se face acolo imputarea, că a exchis naționalitățile cu mijloacele forței din vieața politică, și îndeosebi din parlament.

„Dacă s'ar încheia un pact între naționalități și partidul poporal, s'ar întâmpla lucruri fatale pentru partidul liberal dominant.

„Întreaga Ungarie de Nord, comitatele slave, la cari până acum guvernul maghiar a putut cu siguritate conta, ar fi perdute la alegerile cele noue. Partidul poporal are un număr considerabil de aristocrați și mari posesori, cari în legătură cu conducătorii naționalităților ar avè mari influențe asupra alegerilor.

„Naționalitățile însă au decretat pasivitatea față de alegerile parlamentare în congresul ținut la 10 Aug. în Budapesta. Întru-cât s'ar putè face excepțiuni dela acest conclus numai comisia de 12 aleasă de congres este competentă de a decide.

„Că Românii nu vor abandona politica de pasivitate în Transilvania, este ca și sigur dar' se poate aștepta, că în Ungaria însăși naționalitățile să pacteze cu partidul poporal.— Amnestia martirilor români o considerau mulți ca un augur pentru o fiitoare politică mai domoală. Dar' de o domolire nici că se poate vorbi. *Presa naționalităților e ca și până acum persecutată fără cruțare.* În lunile Oct. și Nov. au avut Slovacii și Sêrbii trei ori 4 procese de presă, în Decemvrie vor avè Românii alte cinci ori șase procese. *Firește, că toate aceste procese să sfîrșesc cu condamnarea acusaților, deoare-ce jurații sûnt Maghiari.* La ultimul proces din Seghedin a întrebat un advocat sêrb pe un coleg, care era jurat, că pentru-ce a votat cu „vinovat", deoare-ce articolul încriminat nu a tractat decât despre „șoviniștii maghiari". Acesta 'i-a răspuns: „Sub șoviniștii maghiari se înțeleg toți Maghiarii, și aceasta sigur este agitație". — Deja de mult era un despărțământ în ministerul de interne, care între agendele poliției de stat a luat și supravegherea „agitațiunii" naționalităților. În anul acesta a creat premierul Bánffy un subdespărțământ a poliției de stat cu exclusiva misiune de a se ocupa cu afacerile naționalităților.

Acest subdespărțământ este imediat subordonat ministrului-president.

„Șeful ei este consilierul ministerial (?) Jezsenszky, un Slovac maghiarisat".

Către Monarch.

Dela un bun amic din părțile Dejului primim copia unei adrese ce circulă printre preoții de ambele confesiuni cari după-ce vor fi subscris adresa, vor trimite-o M. Sale Monarchului.

Eată adresa:

Maiestatea Voastră Imperială și Regală Apostolică! Preagrațioase Doamne!

Poporul român de sub Coroana Sfântului Stefan, totdeauna credincios Înaltului Tron și scumpei noastre patrii, cu bucurie fericitoare a primit actul părintesc al Maiestății Voastre, prin care V'ați îndurat preagrațios a grația pe bărbații nostri conducători judecați în procesul „Memorandului".

Când cu cea mai adâncă lealitate subscrișii preoți români, în numele nostru și al credincioșilor, pe cari îi păstorim, aducem la treptele Sacrului Tron al Maiestății Voastre preaumilitele noastre mulțumiri, pentru acel act de înaltă îndurare, — tot cu aceeași profundă lealitate așternem și o preaumilita rugare, în dulcea speranță, că inima părintească a Maiestății Voastre o va asculta și împlini!

Tot din acele motive politice suferitori, avem încă patru bărbați, asupra cărora agrațiarea preaînaltă a Maiestății Voastre nu s'a extins. Acești bărbați sûnt: Eugen Brote, Aurel C. Popoviciu, Septimiu Albini, cari stau expatriați în vecina țeară România și Dr. Valeriu Branisce, care, aproape de un an, sufere greu și astăzi în închisoarea de stat din Vaț.

Ca bucuria noastră să fie completă, Vă rugăm preaumilit Maiestatea Voastră:

Să vă îndurați preagrațios a reda, din deplinătatea puterii suverane a Maiestății Voastre, și acestor patru bărbați, pe cari îi ținem nevinovați, libertatea, — anume, pe Dr. Valeriu Branisce a-'l elibera din închisoare, ear' lui Eugen Brote, Aurel C. Popovici și Septimiu Albini a le șterge pedepsele croite în procesul „Memorandului" și al „Replicei", respective a sista procesele politice intentate contra lor și a-'i pune astfel în putința de a se întoarce liberi și neurmăriți în scumpa lor patrie, ca aici, împreună cu noi, să-'și validiteze virtuțile strămoșești de fidelitate, lealitate și jertfire față de Înaltul Tron, patrie și națiune!

Grația preaînaltă, ce, ca fii pururea credincioși, preaumilit o cerem dela Maiestatea Voastră, va produce sincere simțăminte de bucurie și gratitudine la toți Românii, totodată va cimenta și mai mult alipirea și încrederea Românilor, de atâtea-ori dovedite, către Maestatea Voastră și Augusta Casă domnitoare!

Sperând preagrațioasa îndeplinire a preaumilitei noastre rugări, și exprimându-ne încă odată neschimbata supunere și lealitate, — sûntem cu omagială umilință

Ai Maiestății Voastre Imperiale și Regale Apostolice cei mai credincioși supuși:

(Urmează iscăliturile)

Cronică politică.

(*Evenimentele în Orient.*) Ce presupuneri sau chiar motive serioase au îndemnat pe fostul mare vizir Said-pașa a se refugia cu fiiul seu de unsprezece ani (prima versiune despre doi fii a fost neexactă), în ambasada englezească, ultimele depeși nu spun cu positivitate. Atâta numai pare a reeși din toate știrile în mare parte contradictorii, că a căzut jertfa intrigilor țesute contra lui în nemijlocita apropiere a padișahului, a așa zisei camarile dela palat, care învinuia pe Said, că nutrește „aspirațiuni peri-

---

FOIȚA „TRIBUNEI".

Erica (dudău).

Legendă.

De

Paul Mantegazza.

În Scoția este un lac frumos, numit Lock-Lomond, pe care sûnt insule acoperite cu brazi. Pe una din aceste insule trăia în ultimul period al erei de bronz un tinăr frumos melancolic, care nu vorbia cu nici o ființă viețuitoare și trăia numai din vânat și pescuit. Dacă în excursiunile lui întâlnia un bărbat, își pleca ochii timid și-'l lăsa să treacă. Ear' dacă întâlnia o femee, timiditatea lui era și mai mare, și fugea departe de ea. Cine-'i grăia, nu primia nici un răspuns; în provincie îl numiau „magicul mut".

Și totuși tinărul mut știa vorbi și fusese unul din cei mai bravi luptători ai insulelor britanice. Era născut să fie iubit și apreciat de toți; și cu toate acestea îl tradase iubita și prietenul.

Această femee îi jurase dragoste veșnică, prietenul îi jurase că va fi veșnic recunoscător, căci prințul, cu pericolul vieții lui proprii îi scăpase vieața la o vânătoare de urși.

Și pe lângă toate acestea într'o zi își [illegible]

El era blond, prietenul brunet, și fata voi să încerce, cum iubesc brunetii.

Prințul nu asasină nici pe femeea, nici pe prietenul, ci se duse în Irlanda, unde pe vremea aceea era o școală renumită de magie, care le întrecea și pe cele mai cu reputație școli magici din Europa.

Aici se făcù vrăjitor, voind să se răsbune asupra prietenului prin farmece.

Făcuse însă socoteala fără birtaș, căci, la primul fapt rău, ce-'l plănuise, numai gândindu-se la el, simți atât de mari remușcări, încât se îmbolnăvì.

De atunci renunță la răsbunare și se retrase la Lock-Lomond, ca să trăească departe de lume. Dacă femeea ce o alesese dintre o miie, dacă prietenul pe care 'l-ar fi preferat înaintea unui popor întreg, 'l-au tractat cu atâta răutate, ce putea aștepta dela ceialalți oameni? Voia să trăească și să moară numai cu el însuși și cu animalele pădurii.

Siegfried era în floarea tinereții, a puterii și a patimei, îi reușì însă să-'și înfrâneze aceste trei puteri, mergând singur și pe jos la vânătoare de lupi și de urși, durmind pe zăpadă și iarna sfărîmând zăpada cu pumnii. Omora fearele, protegea caprele și oile, elibera mustețele din pânza de paiangin. Nu era însă atât de bun, încât să ajute vre-unui om ajuns în năcaz.

„Dacă moare un om", zicea el, „atunci e mai puțin cu un trădător pe pământ".

De farmece se servise, numai pentru a vindeca animalele rănite, a reînvia plantele atinse de fulger, a produce ploaie, când luncile și câmpurile erau însetoșate. Simția o iubire nemărginită, o gingășie nespusă pentru toate făpturile, pentru tot ce nu era om.

*

Era vară, și pe insula Lock-Lomond asemenea domnia o căldură mare.

Siegfried avea obiceiul să se lungească seara pe nisipul umed și rece de pe malul lacului; de aici contempla cerul înstelat și în această singurătate adâncă, liniștită, asculta cu extaz murmurul apei și al pădurii.

În una din aceste seri căldura era de nesuferit, nici o adiere nu mișca valurile lacului, sau frunzele arborilor.

Siegfried era pătruns de această tăcere caldă, gânditoare.

Deodată auzì din depărtare o voce blândă de femee, care acì dispărea, acì se apropia, după formațiunea țărmului insulei.

Asculta cu o curiositate involuntară, dar' curând se depărtà vocea și amuțì.

De atunci Siegfried auzia în fiecare seară această voce, acì mai nehotărîtă, acì mai respicată, dar' era una și aceeași și părea că vine de pe stânca insulei.

Fermecătorul princiar pentru prima-dată, când observà că nu e singur pe insulă, simțì o furie puternică. Mai târziu se obicinuise cu vocea, și ca fermecat de ea, într'o seară când luna plină lucea pe cer și cântecul 'i-se părù și mai frumos ca de obiceiu, se ridicà de pe nisipul pe care zăcea, și merse după voce urmând stâncelor și malului insulei. Deodată auzì cântecul așa de curat, par'că ar fi fost numai la distanță de doi pași și se oprì înaintea unei stânce, care părea singura stavilă ce-'l despărția de voce.

Pentru prima-dată putù Siegfried să priceapă textul cântecului; care era următorul:

„Ascultă, o lună, tânguirile mele și plângi cu mine!

„Am iubit numai o femee și aceea a fost sora mea, născută din sângele tatălui și al mamei mele.

„Am iubit numai un bărbat, el 'mi-a fost mai mult ca un frate, a fost soțul meu.

„Și acest bărbat s'a îndrăgostit de sora mea, și eu am fost tradată de singura femee ce am iubit, de singura mea soră.

„Ascultă, o lună, tânguirile mele și plângi cu mine!"

*

Siegfried credea că visează. Își șterse ochii, apoi îi deschise mari, se pipăi, și apoi cu o hotărîre repede, urcă stânca, ce îl despărția de vocea tainică și merse în vîrful de getelor fără a face sgomot.

Abia ajunse pe țărmul acoperit de stânci, și văzù o femeie foarte frumoasă, aproape de țărm, înmuiată în apa lacului, care îi întorsese spatele și așa nu-'l putea vedè. Dela brâu în sus era afară din apă și-'și prinse cu amândouă mânile părul ei lung și bogat, pe care îl tot înmuia în apă și-'l storcea eară, așa că sclipia la lumina lunii.

De astă-dată Siegfried nu se înfricoșa de vederea unei femei, și nu fugì. Cântecul deșteptase în el o simpatie adâncă pentru pustnică, care cânta la lună, doi pași departe de el.

„Soră!" zise el cu voce mișcată.

„Cine îndrăsnește să mă numească soră?"

Și necunoscuta se afundă de tot în apă, lăsându-'și numai capul afară.

„Eu, Siegfried, fratele tău în nefericire".

„Și tu ai fost tradat?"

„Da, și eu, deodată de femeia mea și de cel mai scump prieten".

„Întocmai ca mine. Și te-ai răsbunat?"

„Nu, trăesc singur pe această insulă, departe de femei și bărbați".

„Tocmai ca mine. Eu locuesc pe insula din față, departe de femei și bărbați"

„Dar' de acì înainte nu vom mai fi singuri, și nu e bine. Ne vom călca jurământul".

„Tu te poți apropia de mine fără scrupul și fără să-'ți calci jurământul, căci eu nu sûnt femeie, ci o sirenă. Pe insula Irlanda am învățat magia și m'am schimbat în sirenă, pentru a putè locui singură în acest lac frumos".

*

Siegfried iubea pe sirenă, și această vară fu pentru ei o [illegible]

culoase". Faptul în sine a produs în Constantinopol mare sensaţie şi rea impresie, după spusele corespondenţilor. Cum a aflat Sultanul despre cele petrecute pe la 7 ore seara, încă noaptea aceea, pe la 2 ore, a trimis la ambasada englezească pe doi din cei mai bine vĕzuţi ministri, cari aveau o lungă convorbire cu Said-paşa (poreclit *kuciuk*, adecă *kicsi* âl mic) asigurându-'l şi făcându-'i fel şi fel de promisiuni din partea Sultanului. numai sĕ se reîntoarcă acasă. Refugiatul însĕ a rĕmas neînduplecat. A doua zi padişahul trimise pe ministrul seu de externe Tewfic-paşa la ambasadorul englez, rugându-'l sĕ înduplece el pe Said a se reîntoarce, dar' Sir Philipp Currie a refusat. A mai venit pe urmă şi un al treilea sol dela Sultan, primul secretar al acestuia, sĕ asigure pe Kuciuk de cele mai bune intenţii ale stăpânului seu faţă cu cel-ce se temea de ele, dar' şi acesta a plecat fără resultat; Said-paşa se simte deocamdată mai sigur între cei patru păreţi dela ambasada englezească, decât în libertate deplină cu promisiuni de a fi numit earăşi mare vizir.

Firmanul încuviinţând puterilor de a introduce a doua corabie staţionară în apele Bosforului încă nici el n'a eşit din Yildiz-Kiosk, cu toate-că în fiecare zi de două-ori, în ediţiile de dimineaţa şi seara foile publică depeşi particulare şi oficioase cam de acest cuprins stereotipic: mulţumită deplinei unităţi de vederi a puterilor, chestiunea cu corăbiile staţionare va fi resolvată în mod favorabil în cea mai apropiată vreme, poate mâne, cel mult poimâne. Sau astfel: în urma convorbirii şi înţelegerii stabilite la conferenţa de ieri (azi) între ambasadorii celor 6 puteri, mâne se va intreprinde un pas energic. Şi astfel se pregăteşte „Europa" de două săptămâni şi mai bine la un pas relativ foarte neînsemnat.

Că Englitera a mai slăbit în energia ei de acum o lună, cu care păşia faţă cu Turcia, ba cu Sultanul însuşi, se vede de câtva timp foarte clar; în cele două precedente cronice am şi amintit de aceste semne. Azi o confirmă şi corespondentul din Conştantinopol al lui „*Times*", scoţând adecă la iveală liniştea ce domneşte în capitala Turciei, exprimă părerea că „n'a fost lucru cu minte de a molesta pe Sultan cu o astfel de cerere, (adecă firmanul pentru a doua corabie staţionară), deoare-ce susceptibilitatea Sultanului a fost prin aceasta foarte dureros atinsă, şi fiindcă împlinirea unei astfel de cereri nu poate aduce nici un folos practic, ci mai bine poate numai întărîta poporaţia mohamedană". Acelaşi corespondent mai admoniază încă şi pe posesorii hârtiilor de valoare turceşti în Englitera, sĕ nu 'şi-le vênză pe preţurile reduse cum stau azi şi e de părere, că nu e de lipsă sĕ se teme. Nu e de loc motiv, zice, a se teme, că veniturile vor scădè în urma neorînduelilor din Anatolia.

Ba însuşi Gladstone, întrebat de ziarul „*Daily Chronicle*", oare ar lua parte la o procedere nepărtinitoare cu scop de a concentra atenţia Europei asupra întâmplărilor din Armenia, a dat rĕspuns, că o participare personală la mişcarea politică cum e aceasta, ar fi stricăcioasă şi el trebue sĕ evite aşa ceva.

Nu se poate nega, că toate acestea denotă o simţitoare schimbare de vederi în cercurile politice englezeşti. Încă pe când opiniunea publică engleză propunea a doua-oară convocarea unei conferenţe europene întru regularea chestiunii orientale, scrie un organ militar german, ce apare în Berlin, „*Militärisch politische Correspondenz*" următoarele: „E greu de priceput, de ce Englezii fac aşa aer grav faţă cu un astfel de proiect, care, chiar dacă s'ar întrupa, n'ar avè drept urmare acea unitate de vederi între puteri, care 'şi-a luat drept ţintă: menţinerea păcii. Căci fiecare conferenţă de acest soiu va duce la împărţirea Turciei, ear' fiecare împărţire a Turciei va avè drept urmare nemijlocită: încăierare generală între puteri".

Cu aceste vederi oare-cum concordă şi aprecierile presei ruseşti asupra discursului de tron cetit la deschiderea Reichstagului. Exprimându-'şi mulţumirea foile ruseşti, ear' mai ales „*Novoie Vremja*", vĕd în principiile expuse în amintitul pasagiu „cea mai bună garanţie pentru menţinerea păcii". Împĕratul Wilhelm II. se lasă a fi călĕuzit, zice foaia rusească, în această afacere, de aceleaşi intenţii pacînice, ca atunci când era vorba de cooperarea în orientul extrem al celor trei puteri: Germania, Francia şi Rusia.

Ear' cu această făţarnică bucurie a presei muscăleşti nu corĕspunde de loc faptele guvernului rusesc şi mai ales ale administraţiei militare, căci eată ce spune o depeşe oficioasă din Constatinopol: „Informaţiuni demne de credinţă confirmă, că escadra de exerciţii a flotei ruseşti de pe Marea-Neagră *n'a desarmat*, anume în urma unui contra ordin, ci mai bine ca patru corăbii cuirasate, „Catharina", „Sinope", „George" şi „Cei 12 Apostoli", precum şi două năi de tunuri şi şepte năi torpile stau pe deplin ecuipate. Ear' în armata din părţile sudice ale imperiului au rĕmas sub arme acesti soldaţi, cari trebuia sĕ ese dela miliţie anul acesta. Oficerii nu capĕtă concediu. În sfîrşit armata din Caucas are sĕ fie sporită în curênd cu două divizii de infanterie.

Bătĕuşii lui Bánffy-paşa.

(*Întrunirea dela Brezno*). Când până şi Bulgarii au desfiinţat instituţia bătĕuşilor, la noi, în Ungaria, acum sub ocârmuirea lui Bánffy, ea înfloreşte ca nici-odată şi unul din cele mai sublime principii de guvernare, pe lângă minciuna şi corupţia mai mult decât orientală.

În Nordul Ungariei, la Slovăcime, în mai multe locuri, Slovacii fac causă comună cu partidul poporal, atât la întruniri organisătoare cât şi la alegeri comitatense ori dietale. Mai zilele trecute ni-a trimis telegraful lui Bánffy o scurtă ştire despre cele întêmplate cu ocasiunea întrunirii poporale în oraşul slovăcesc Brezno, comitatul Zvolen. Nu numai un singur „panslav", preotul din loc Martincek a fost în fruntea poporului, ci şi alţi „panslavi", şi mai periculoşi, cum e cunoscutul luptător slovac, advocatul Dr. Daxner, din apropiatul oraş Tisoveţ şi primarul acestui oraş, dl Maniţa.

Foile maghiare publicaseră prima relaţie despre isprava bătĕuşilor lui Bánffy în Brezno, după „Országgyülesi Ertesitő", dar' a doua zi deja aduseră informaţii particulare, cari înfaţoşează cele întêmplate cu totul altfel. Astfel spre pildă „Hazánk" dela 3 Decemvrie scrie:

„Despre întrunirea sângeroasă dela Brezno am căpĕtat noue informaţiuni, din cari reese cu totul alte lucruri. Întrunirea a fost anunţată regulat, dar' administraţia n'a dat voe convocătorilor de a o ţinè. Deoarece nu era timp de a mai face recurs, arangiatorii s'au împăcat cu hotărîrea şi au renunţat de a ţinè întrunirea. Partidul liberal însĕ a ţinut întrunirea, fără de a fi avut pentru aceasta permisiunea, sau mai bine zis 'şi-a însuşit toate pregătirile făcute de partidul poporal şi a înscenat o demonstraţie liberală...

„Poporul se împrăştiase deja, dar' la poruncă mai înaltă gendarmii au înscenat goana contra programelor, cu brutalitate, storcênd din mânile cetăţenilor tipăriturile, pe cari n'au cutezanţa a le prigoni cu legea, dar' consideră ca permis a le confisca cu ajutorul suliţelor".

Cam tot astfel rectifică şi „Budapesti Hirlap" Bánffy-adele oficioase.

*

(*Alegerea dela Stupava*). Toate acestea însĕ, ba chiar şi vestita alegere dela Nitra sûnt floricele la ureche, pe lângă cele-ce s'au petrecut la alegerea în Stupava (Stampfen, Stomfa), orăşel slovac, în comitatul Pressburg, în zilele de 4, 5 şi 6 Decemvrie.

Mandatul acesta a devenit vacant prin moartea, nu de mult întêmplată, a fostului deputat Taddeus Prileszki, căruia colegii sei maghiari dedeau şi porecla: „*az öreg Szvatopluk*" şi de care îşi aduc aminte şi foştii deputaţi români din Dieta ungară.

Pentru cucerirea mandatului s'au ivit doi candidaţi: partidul poporal puse pe advocatul din Pressburg, Dr. Otocĭca, ear' Bánffy îşi amandase drept candidat al seu pe secretarul ministerului de interne Latkóczy, cel stors cu ajutorul suliţelor la prima alegere dela Nitra şi pe care pe atunci totuşi avea un picuţ de ruşine că „n'a primit" mandatul.

Deşi ar fi lucru foarte interesant, meritos şi convingĕtor, dacă am istorisì câte nelegiuiri, câte grozăvenii făptuise administraţia pe tot timpul pregătirilor pentru această alegere, totuşi din lipsa de spaţiu, sûntem siliţi a ne mărginì numai la cele-ce s'au întêmplat în cele trei zile de alegere. Vom reproduce deocamdată numai ceea-ce aduc însăşi foile maghiare, aşteptând, pentru completare, ziarul „Narodnie Noviny", care ne va aduce de sigur detailii şi mai surprinzĕtoare, deoare-ce, precum spun unele foi, la Stupava „partidul poporal se aliase cu panslavişti notorici".

Eată acum o mică spicuire din foile maghiare:

Pe alegĕtorii partidului poporal ce veniau din giur la alegere, 'i-a aşteptat la marginea oraşului patruzeci de gendarmi şi o sută treizeci de husari. Un stîlp al partidului poporal le merse întru întimpinare şi cu cea mai nevinovată faţă le declarase, că deoare-ce şi aşa s'au îngrămădit în oraş prea mulţi străini, poftească alegĕtorii partidului liberal sĕ steie afară din oraş noaptea întreagă şi ziua următoare, fiindcă în oraş nu mai este loc. La aceste cuvinte, gendarmii şi cătanele traseră cordonul, astfel că alegĕtorii partidului poporal trebuiau sĕ petreacă două zile şi doue nopţi în liber, pe o ploaie neîncetată. Ear' drept motiv „din oficiu" pentru această mĕsură s'a adus, că zece alegĕtori liberali au adus vestea presidentului alegerii, că „cei dela partidul poporal voesc sĕ dee foc oraşului".

Presidentul alegerii era Bartal Aurél, ear' vice-preşedinte Zsigárdi Gyula; votarea s'a început la 8 dimineaţa, în 5 Nov. Abia votaseră 4—5 alegĕtori liberali, conducĕtorii alegerii au făptuit un astfel de matrapazlîc, încât nu ştiai sĕ rîzi mai mult, ori sĕ te năcăjeşti: guvernamentalii adecă, pentru a crea un precedent legal, sau mai bine a arunca nĕsip în ochii naivilor, au nimicit 4—5 voturi liberale, deoare-ce au pronunţat rĕu numele candidatului lor Latkóczy.

Pe urmă a început însĕ adevĕrata furie distrugĕtoare a vocilor contrare comandată de sus. Aşa, spre pildă, unui alegĕtor lui Otocĭca, de aceea 'i-au respins votul, fiindcă numele lui de batez Venczel el 'şi-'l scrie de obiceiu cu W, pe când în listă era pus cu V. Pe un altul îl respinseră, fiindcă spuse că profoaia lui este covaciu (*szerkovács*) pe când în listă era înscris ca „meserieş".

Eată casul unui meseriaş, care face coperişurile caselor cu ţigle şi nu ştie ungureşte. Rĕspunse la întrebare nemţeşte că e „*Tafeldecker*", ceea-ce prin joc de cuvinte se poate traduce şi ca unu, care aşterne masă.

„Ce fel? — se rĕsteşte presidentul. *Tafeldecker* însemnează pe ungureşte atâta ca „aşternutul pe masă"; apoi faţa de masă nu poate fi alegĕtor. *Elmehet*!

Casuri de acestea comic-o revoltătoare a sĕvîrşit nenumerate, zice corespondentul lui „*Hazánk*".

Foarte mulţi alegĕtori de ai lui Otocĭca, chinuiţi şi storşi din puteri prin foame, frig şi ploaie, s'au întors în comunele lor. Căci gendarmii cari încungiurau taberа oposiţioniştilor, nu îngăduiau sĕ se întroducă alegĕtorilor nici un fel de mâncare.

Numĕrul alegĕtorilor respinşi ai lui Otocĭca se urcă la *425*; ear din urnă a eşit biruitor Latkóczy cu 864 voturi contra 651 date candidatului partidului poporal.

Alegerea, fără îndoeală, va fi protestată şi aşa se va vorbi încă mult de ea. Nici noi nu sfîrşim prin aceste câteva rînduri a zugrăvi icoana regimului adevĕrat bánffyst în alegeri.

Cum stăm în Bihor?

Sub titlul de mai sus primim următoarele:

Anonimul »Omicron" în articolul seu din nr 260 a „Tribunei" zice, că rĕu, ba ne timbrează de oameni fără simţ şi credinţă, lâncezênzi în nomolul letargiei, separatismului şi a confesionalismului, fără ceva semne de progres.

Sûnt grele şi triste aceste învinuiri, considerând mai ales, ca mulţi din inteligenţa Bihorului s'au ridicat la acea treaptă, unde se consideră pe sine, ca „elita română" prin institute şi stipendii înfiinţate de către bărbaţii iubitori de neamul lor, cari prin sacrificiile aduse pe altarul naţiunii, au ţintit la ridicare, înaintarea şi deşteptarea connaţionalilor sei.

Nu sûnt darvinist, deci nu mĕ pot ţinè nici de soiul pupăzii, dar' nici în contra adevĕrului nu-'mi convine a mĕ opune, că doar' sĕ pot afla, că încât sûnt fundate învinuirile lui „Omicron", recurg la cifre ca mai puţin înşelătoare.

Eată cum:

Între toate comitatele regatului Sfântului Stefan, în Bihor sûnt mai mulţi Români, după statistica maghiară 217.000 în realitate însĕ sûnt la un pătrar de milion, şi sûnt grupaţi binişor, ce se vede şi de acolo, că din acest comitat sûnt aleşi — durere — obligaţi, cari usurpează numele Român, sûnt doi, dar' s'ar putè alege cam 6.

În reşedinţa comitatului Oradea-mare avem un episcop gr.-cat. dotat cu un dominiu frumos. lângă episcop sûnt 6 staluri canonicale şi personalul cancelarial, un vicariat gr.-ort. cu personalul seu.

Tot în Oradea-mare avem un seminar gr.-cat. şi altul gr.-ort. pentru gimnasişti cu personalul recerut, preparandie şi şcoale normale, gr.-cat.

Mai ating, că tot aici sûnt 4 parochii române 2 gr.-ort. şi 2 gr.-cat.

În Beiuş avem un gimnasiu superior şi şcoale normale cu profesori harnici şi prevĕzuţi cu examenele recerute, bunul episcop Pavel lângă gimnasiul ce 'l-a amplificat şi reînoit cu mari spese, a mai edificat un internat măreţ, care dă adăpost la vre-o 80—90 tineri, tot aici e fundaţiunea „Zsigaiană" şi alte stipendii, s'a mai edificat aici un castel măreţ, a cărui menire e aşa zicênd secretul bunului episcop,

Diecesa gr.-cat. oradană se făleşte cu aceea că între toate diecesele române, ea are preoţii cei mai culţi, dar' nici cea gr.-ort. de Arad — de care aparţine Bihorul — nu vrea se rĕmână îndĕrĕpt, pentru-că şi ea are şi din zi în zi, îşi sporeşte preoţii deştepţi şi harnici.

Mai avem un numĕr frumos de advocaţi şi inteligenţi.

Ei bine, eu ca Bihorean sûnt fălos şi vesel cu acestea toate, şi îmi vine a afirma, că comitatul meu cuprinde întâiul loc atât cu privire la numĕrul locuitorilor români, cât şi la numĕrul institutelor şi inteligenţei; cugetând însĕ mai afund, devin la acea dureroasă convingere, că numai ar putea, percurgênd şi mai departe cu cugetările mele, o întristare îmi umple sufletul într'atâta, cât 'mi-se năluceşte înaintea obosiţilor mei ochi nişte momente înzestrate cu monumente frumoase în care înzadar cerci vieaţă şi duh sau spirit.

Vai! sĕ fie aceasta o nălucă pĕcătoasă înspăimêntătoare, sau e chipul nostru al Bihorenilor, în care nu se poate insufla vieaţă naţională?

Ce mers de cugete au fost acela, care dela fală şi veselie m'ai condus până la mormintele înzestrate cu monumente frumoase dar' lipsite de vieaţă?

Eată:

O rază luminoasă îmi electriză tot interul meu, când se ivì în ochii minţii mele figura Excelenţei Sale a bunului părinte Pavel, care în timp de câţiva ani a sacrificat pe altarul naţiunii cifra de o jumĕtate milion, fală şi drag privesc la numĕrul locuitorilor, institutelor şi a inteligenţei române, când însĕ dau cu cugetul la adaugerea, înmulţirea sau subtragerea cifrelor, vĕd fundaţiunile noastre înmulţind capitalele şi avutul altora, vĕd pe Lauran cu sacramentul căsătoriei civile în seminarul gr.-cat,. pe vicarul gr.-ort. închinându-se zeilor străini, vĕd gimnasiul de Beiuş maghiarisat, societatea de lectură a junimii din Orade desfiinţat, vĕd pe Pituc Zosie, pe obligaţii Rezei, Végsö şi alţi mulţi, cari

---

lir de plăcere. Suferiseră atât de mult! Şi durerea contribuì foarte mult la mărirea bucuriei. Erau singuri, departe de lume, şi idila lor era un paradis pămêntesc.

Aşa venì toamna, şi zi de zi muria câte o floare, fără sĕ fi fost înlocuită de alta.

Sirena le jelea, şi dacă o frunză îngălbinită de prima rĕcoare a nopţii cădea, o aduna cu grije şi-'l întreba pe Siegfried oftând:

„Va fi tot aşa şi cu dragostea noastră?"

„Nu, sirenă, căci şi această frunză va fi avênd un copil, care în primăvara viitoare va rĕsărì".

Sirena oftă şi mai adânc şi rĕspunse:

„Bine dară, voiu îngropa această frunză lângă arborele, care a produs-o, aşa în imperiul morţii copilul nu va fi despărţit de mamă".

*

Într'acestea florile se veştejiră una după alta şi zilnic cădea ploaie de frunze moarte. Şi tristeţia sirenei se mări.

„Spune-'mi, Siegfried, nu eşti tu fermecător?"

„Da, sûnt".

„De ce nu întrebuinţezi magia, ca sĕ mĕ faci fericită?"

„Nu eşti aşadară?"

„Da, când mĕ odihnesc în braţele tale, [illegible] fericită; dar' această veştejire a florilor şi a frunzelor mĕ întristează, încât îmi vine sĕ plâng. Fă sĕ crească din pămênt o floare, care sĕ înflorească toamna târziu, şi sĕ-'şi păstreze frunzele şi iarna".

„Voiu încerca".

„Însemnează-'ţi bine, că nu-'mi doresc o singură plantă, ci o sută, o miie, un milion. Florile sĕ crească sub tufe şi brazi şi sĕ formeze un covor mare".

„Voiu încerca".

„Şi floarea sĕ aibă o frumoasă coloare trandafirie ca amurgul serei de toamnă".

„Voiu încerca".

*

Deşteptându-se în dimineaţa următoare sirena fu surprinsă, mişcată de scena, ce 'i-se oferia ochilor.

Toată pădurea, tot şesul, scurt: tot ţinutul acoperit cu un covor de erică în floare. După-cum dorise ea, planta era mică, mirosa a miere şi coloarea ca un frumos amurg al serii de toamnă.

Şi înflorì toamna întreagă. Ear' când primul îngheţ, amorţise lunca şi pădurea, frunzele trandafirii de erică închideau capsula mică de seminţe, care crescuse în cuibul ei parfumat.

Şi pe acest covor trandafiriu cu parfum de miere, sirena şi Siegfried continuară a schimba sărutări mai dulci ca mierea şi mai trandafirii ca florile erichei.

Traducere de *Lucreţia Popescu*.

George Lazar.

Disertaţiune cetită la serata literară ţinută în Cluj la 2 Noemvrie 1895, de Valer Moldovan, stud. în drept.

(Urmare şi fine.)

Aţi auzit, dlor şi doamnelor în liniamente generale biografia lui G. Lazar, ear' dacă bunăvoinţa d-voastre va fi mică, numai câteva clipe pe partea mea, voiu încerca sĕ Vĕ dau şi o scurtă şi la tot casul mancă apreciare a activităţii lui.

Ce lucru interesant, că după Lazar nu ni-a rĕmas opuri de valoare literară, şi literar-istorică, deoare-ce afară de 2—3 manuale de şcoală şi vre-o 2 cuvêntări rostite la diferite ocasiuni, nu avem nimic dela el. Unii îi atribue şi un abecedar, Eliade neagă însĕ hotărît lucrul acesta, şi afirmă că acela ar fi făcut de un Zaharie Karkalechi, care ca sĕ-'i facă reclam, 'l-a atribuit lui Lazar.

George Lazar n'a produs acea evoluţie uriaşe, acel progres fără seamĕn prin broşuri şi cărţi, ca bună-oară un Rousseau sau Voltaire, revoluţia franceză, ci el a fost omul propoveduirii cu glas viu. A fost numai un dascăl român, care de pe înălţimea catedrei a vĕrsat prin zelul şi puterea graiului seu, vieaţă nouă, iubire de neam şi încredere în viitor în sufletele şcolarilor sei. Scurt dar' bine îl apreţiază Papiu Ilarian când zice: „*precum Negru Vodă, cu spada, aşa Lazar „cu cartea în mână, trecù muntele se spună „Românilor de sub domnia Fanarioţilor, că „erau Români.*"

Două trăsuri mai marcante caracterisa întreaga vieaţă şi autoritate a lui Lazar, aceste sûnt: 1) *iubirea adevĕrată şi nesfîrşită către neamul românesc*, ear' a 2-a) *curagiul şi tăria opinunilor sale, însuşiri proprii numai bărbaţilor mari şi Apostolilor unui popor.*

'I-au causat multe suferinţe aceste însuşiri ale lui, a fost silit sĕ-'şi părăsească chiar patria, în schimb însĕ erau neapĕrat de lipsă pentru-ca sĕ poată sĕvîrşì opera măreaţă a rogenerării unui popor. Cum am zis mai sus, ni-au rĕmas dela Lazar 2 discursuri ocasionale, unul din ele e făcută din incidentul instalării metropolitului român Dionisie în zilele domniei lui Suţu Vodă.

Voiu cita şi din aceasta un fragment, nu numai ca sĕ dau încă un model de felui scrierii lui Lazar, ci şi pentru tonul naţional în care e scrisă şi pentru a se vedea curagiul cu care vorbia el de Fanarioţi:

„Dar' oare când s'ar ridica duhul din „ţĕrina acelora, şi ar privì peste strănepoţii „marelui Cesar, slăvitului Aureliu şi ai înăl„ţatului Traian, oare în ziua de azi mai cu„noaşte-'i-ar? Negreşit 'i-ar căuta în palatu„rile cele mari împĕrăteşti, şi 'i-ar afla în „vizuinile şi bordeiele cele mai proaste şi în„cenuşate; 'i-ar căuta în scaunele puterii, şi „'i-ar afla amărîţi sub jugul prostimii; 'i-ar „căuta proslăviţi şi luminaţi şi cum 'i-ar afla? „Rupţi, goli, amărîţi şi asĕmĕnaţi dobitoacelor, „de tot căzuţi în prăpastie, bine gătiţi spre „slujba vrăşmaşilor omenimii răpi„torilor casei părinteşti.

„Ajungă lacrimile patriei, ajungă jugul „robiei, vreme este acum sĕ se ridice din „ţĕrînă sĕminţele căzute şi sĕ-'şi afle dreaptă „isbăvire. Aducerea aminte de mărirea stră„moşească, care mântuire căzuţilor sei strâne„poţi, şi înălţarea prea Sfinţiei Tale este în„saşi vindecarea ranelor neamului nostru. „Aceasta nu este de ât o pronie d-zeească, „care făcêndu-'i-se milă şi de acest neam că„zut, au rupt aici blăstĕmul lui, şi prin vin„decarea dreaptă a Preasfinţiei Tale va sĕ „pună acum stavilă întunecimii."

Atâta adevĕr, atâta iubire de neam şi durere pentru soartea lui amară, nu putea sĕ încapă, decât în un suflet mare ca al lui Lazar.

Şi v'aş mai putea spune multe bune şi frumoase din vieaţa şi despre faptele lui, dar' deoparte cadrele mărginite ale unei lucrări de

fac rușine neamului românesc. Dar' față de acestea abstrăgênd sacrificiile bunului părinte Pavel, nu vĕd nici o mișcare, nici o însuflețire, nici o instituțiune unde s'ar manifesta vieața națională. Singura casină română ce e în Beiuș, ea încă numai tângește, societatea de lectură a junimii gimnasiale din Beiuș e pe cale de a se maghiarisa, din familiile române de a inteligenței limba maternă exchisă, ear' ziarele române pe la noi sûnt corbi albi. A sacrifica, a ostenì pentru cause române? O așa ceva deroagă elitei române din Bihor . c. l., e vieață aceasta?

E mirare, că tristele mele meditațiuni svorîte din experiență m'au condus până la mormintele înfrumsețate?

Domnilor canonici, profesori, inteligenți preoți și mireni, Roman, Vulcan — membru al Academiei-Române — Zigrea și ceilalți toți, nu cugetați, că aveți datorințe față de națiunea care v'a lăptat, de poporul care vĕ susține, dar' care moralmente națiunalmente și materialminte se prăpădește?

Nu vedeți ce face inteligența micului Blaj, cum începênd dela metropolit până la el din urmă sûnt la culmea misiunii lor, cum la adunările asociațiunilor române, congregațiunile comitatense și ori unde cere lipsa nu cruță osteneli nu sacrificii spre a sporì instituțiunile naționale, ear noi nu numai nu naintăm și sporim, ci nu știm folosì, ba perdem ce alții ni-au lăsat din truda și osteneala lor.

Oare nu e un blam de regretat constatarea lui „Omicroni“ că dintr'un pătrar de milion numai, abia au putut a se întrunì 5 respective 3 spre a se consulta? (Ba da, e o e mai pomenită rușine asta. Red. „Trib“.)

Vor fi cred mulți Bihoreni, cari vor vide de tânguirile acestea, ear' alții le vor numì jeremiade, cu cât însĕ vor fi mai mulți, cari vor rîde, cu atât mai mult sûntem de compătimit și de material pentru plângerile lui Jeremia.

Însĕ canonici, preoți culți și deștepți de ambele confesiuni, profesorii, advocații și toată suflarea inteligentă a Bihorului, dați și desmințiți învinuirile lui „Omicron“, subsrageți cifrele ce le-am produs eu și demusrați cu altele, ce nou, ce bun, ce salutar a produs generațiunea presentă în sfera socială, economică, sau literală națională, sau cel puțin cum ați asigurat pentru națiune așezămintele și capitalele depuse ca sacrificiu pe altarul națiunii, ca sĕ pot zice cu bucurie: *„mea culpa“*.

Sĕ ne trezim fraților Bihoreni, că altcum nu scăpăm de urgia și blăstĕmul ce-'l merităm. *Un Bihorean.*

Lupta în comitate.

Referitor la notița noastră de ieri despre alegerile din Mercurea și jalba Sașilor, luată de noi din „Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt“ fără vre-un comentar, scrie „Kronstädter Zeitung“ următoarele:

„Nu ne putem mira asupra celor petrecute în Mercurea, cu toate-că le regretăm sincer.

„Nu este doar' firesc, ca Românii, vĕzênd cum Sașii încheie legături tot mai indisolubile cu dușmanii Românilor, sĕ privească și în Sas pe dușmanul seu și sĕ se nisuească a-'l scoate din toate posițiunile.

„Sasul „liberal“ guvernamental, dacă în politica noastră nu va întra o altă direcție, va părè Românului tot mai mult și pe toate terenele ca un contrar; el va fi pus din partea Românilor pe o egală treaptă cu șoviniștii maghiari, *pentru că Sasul spriginește acestia în sugrumarea Românilor*, — și noi, noi Sașii vom ținè și mai departe la guvern, ca sĕ fim fără sensațiune, dar' cu atât mai temeinic maltratați, ear' pe de altă parte sĕ ne atragem ura îndreptățită a acelora, cari aliați ar trebui sĕ ne fie“.

*

Primim din Năsĕud o corespondență, în care ni-se spune, că la alegerile de acolo Românti au avut o purtare necualificabilă de rea.

Protojudele a pus pe un cancelist armean Sárosi, ca sĕ îndemne pe toți notarii și primarii ca sĕ voteze cu Ungurii. Dintre meseriași numai un pantofar nu a fost sedus. Dintre alegĕtori majoritatea au fost Români, dar' angagiați fiind de protojude, nu au isbutit sĕ aleagă Români, ceea-ce nici prin gând nu li-a trecut.

Astfel se presentă Năsĕudul?

O declarațiune.

Primim următoarele:

On. dle Redactor!

Din întêmplare căzêndu-'mi la mână fițuica din Arad „Arad és Vidéke“ Nr. 276, întralte am aflat la rubrica „causa învĕțămêntului“ o notiță sau apel cum 'l-au numit, în care se zice că învĕțătorii gr.-or. din comitatele Arad, Timișoara și Caraș-Severin au ținut o conferență secretă în Lipova, în care în primul loc 'și-ar fi exprimat simțĕmintele lor patriotice în sens maghiar, ear' în al doilea s'ar fi consultat asupra stării nesuferibile ce li-o causează superiorii, și apoi s'au decis a face un apel către Înaltul Minister de culte și instrucțiune publică spre a-'i lua „în grațioasa atențiune“ și sĕ-i apere de brutalitățile preoților, și fiindcă se adresează și către colegii lor se-'i spriginească adresând epistole de aderență inspectorului regesc din Arad.

Îmi fac de sfântă datorință a vĕ comunica enunciațiunea învĕțătorilor gr.-or. rom. din tractul Buteni, comitatul Arad, întruniți din incidentul conferenței luminii cercuale a învĕțătorilor din tractul Butenilor ținută la 2 Dec. 1892, cu privire la cele de sus, care e următoarea:

Subscrișii exprimăm reprobare și indignare adâncă împreunată cu scârbă asupra acelora dintre colegii învĕțători gr.-or. cari au ținut conferență secretă în Lipova pentru a eda apelul publicat în Nrul 276 dela 1 Dec. al lui „Arad és Vidéke“, foaia din Arad. Totodată provocăm pe colegii învĕțători din comitatul Arad-Timiș și Caraș-Severin a se pronunța sau în sensul nostru sau a-'și arĕta coloarea pe față, ca sĕ se cunoască cei-ce fac comploturi în tufă.

Buteni, 2 Dec. 1895.

Nicolae Boscaiu, înv. în Bodești; Petru Popa, înv. în Cilu; Corneliu Novacu, înv. în Almașiu; Filimon Ardelean, înv. în Chișindia; Teodoșiu Rafila, înv. în Dezna; Nicolae Noroiu, înv. în Donceni; Teodor B. Neagu, înv. în Cuiedu; Petru Stanețu, înv. în Prăjești; Terentie Popa, înv. în Bârsa; George Todosiu, înv. în Roșia; Petru Perva, Vasilie Suciu, înv. în Buteni; Ilie Cornea, înv. în Chișindia; Ilie Moțu înv. în Selageni; George Dirlea, înv. în Almașiu; Alexandru Matcan, înv. în Bârsa; și Petru Sievici, înv. în Dieciu.

u. a.

La

Abonament lunar

pentru **Decemvrie** st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

natura aceste, ear' de altă parte temerea de a nu abusa prea tare de bunăvoința d-voastre mĕ silește sĕ mĕ opresc aici și sĕ-'mi încheiu lucrarea.

Înainte de a face aceasta sĕ nu 'mi-se ieie în nume de rĕu dacă voiu accentua și mĕ voiu folosí astfel de scopul practic al lucrării mele de azi.

Anume țin de trebuință, sĕ mĕ adresez către d-voastră m. o. domni, d-șoare și p. o. doamne cărora de altcum vĕ sûnt recunoscĕtor pentru bunăvoința de a mĕ fi ascultat până în fine cu atâta răbdare — și sĕ vĕ incomodez cu o modestă rugare.

Eată-o:

De veți merge pe la casele d-voastre, și veți adresa rugăciuni la tronul celui-ce dispune peste soartea popoarelor. sĕ nu uitați a-'l ruga, că dacă va fi scris în cartea sorții, ca poporul român se mai treacă prin încercări grele, ca cele ale trecutului, sĕ se îndure a ne trimite totodată earăși bărbați provedențiali cum a fost nemuritorul G. Lazar.

Dacă veți face-o aceasta, veți satisface nu numai datorinței față de memoria lui, ci și față de poporul român.

Nu mĕ pot îndestulì, cu atât însĕ când e vorba de noi tinerii, și mai ales de aceia dintre noi, cari vor îmbrățoșa cariera măreață de profesori luând în mână creșterea mlădițelor tinere a viitorului poporului nostru.

Dela noi nu e destul ca sĕ dăm numai tributul de recunoștință memoriei barbaților mari ai națiunii, nu e destul numai sĕ ne rugăm geniului românismului ca sĕ ne mai trimită astfel de bărbați.

Dela noi se cere mai mult. Noi pornind din adevĕrul biblic, „că ajută-'ți și D-zeu încă te va ajuta“, și eară că „voește și vei putea“ trebue sĕ ne silim a și imita pe bărbații mari, trebue sĕ ne dăm silința sĕ fim barèm a semenea lor, dacă chiar nu putem sĕ ne urcăm la înălțimea lor.

Sĕ vĕ present vieața și activitatea lui G. Lazar, sĕ vĕ provoc ca sĕ-'l luăm de model în toate acțiunile noastre tinerești, pentru-că în el vedem întruparea iubirii sincere și pline de abnegațiune către neam, prototipul dascălului român, care nu a dat numai lecții de știință, ci și de naționalism.

Eată scopul lucrării mele:

Se poate sĕ nu fi corĕspuns întru toate așteptărilor d-voastre, se poate ca cuvintele mele sĕ fi fost cu mult prea slabe spre a vĕ încălzi și însufleți în schimb însĕ vĕ rog sĕ primiți încredințarea mea, că voința a fost, dar' puterile au lipsit.

Cetită la serata literară din 2 Nov. 1895.

CRONICĂ

Sibiiu, 10 Decemvrie n.

Colonisări în Transilvania. Sașii constatează în organele lor de publicitate cu bucurie, că colonisările cu Nemți, inițiate de ei în timpul mai nou reușesc. Înainte cu doi ani s'au cumpĕrat la Ferihaz, lângă Sighișoara, și la Binținți, lângă Orăștie, douĕ moșii mari, pe cari s'au așezat peste 55 familii de Șvabi din Bănat. Ambele colonii se spune, că prosperează, dar' mai cu seamă cea din Binținți ar fi dat resultate deosebit mulțumitoare. În vara anului curent s'au așezat earăși mai multe familii șvăbești în Sebeșul-săsesc, cumpĕrând 500 jug. pămênt dela biserica luterană de acolo și dela un proprietar mare. Nu dau faptele acestea Românilor din cercurile Sebeșului-săsesc și Orăștie nimic de cugetat? Nu-'și aduc aminte de soartea confraților lor din Bănat?

*

Din România. Un amic al foii noastre, întâlnindu-se în zilele acestea cu dl V. A. Urechiă, presidentul Ligei, 'i-a atras atenția asupra unor jurnale ungurești, cari aduc știrea tendențioasă, că dl Sturdza, voind sĕ slăbească Liga, 'i-ar fi oferit presidentului postul de ministru la Roma. D-sa a declarat că acestea sûnt toate minciuni ungurești, cari nu merită atențiune și că dînsul nu primește nici un minister, nici în țeară nici afară de țeară, căci mai mare minister, ca presidența Ligei nu există pentru d-sa.

*

Rătăciți. Primim următoarele din Lalasinț: Celor-ce batjocoresc numele de Român, ca niște rătăciți, numai disprețul și urgia românească sĕ le fie rĕsplată, ne-ar mustra până la moarte conștiința națională, dacă nu 'i-am cresta pe rĕvașul suferințelor noastre românești și anume pe învĕțătorul nostru Stefan Mihailovici, care în companie cu Teodor Gherba, în frunte cu mai vre-o trei uitați de ei, — din popor, pe cari ca pe nevinovați, le tăcem numele, luară parte activă la alegerea de ablegat ținută la „Făget“, apoi sĕ se știe, că la alegerea municipală, ei fură oameni curați, eară acum se schimbară așa grabnic, încât nimeni în lume n'ar fi cugetat așa ceva dela domnia-lor.

*

O desminţire. Referitor la negarea categorică din întimpinarea părintelui Corneliu Lazan din Almaș, publicată de noi în numărul 259 al „Tribunei“, ni-se trimite ca dovadă a procedurii d-sale neromânești o sedulă, pe care d-sa a scris numele candidaților: Dr. Ormy, Dr. Groza și Czako. Ni-se comunică mai departe, că părintele Lazan a binevoit a convoca sinod parochial, tocmai pe ziua alegerii, cu toate-ca a știut cu douĕ sĕptĕmâni înainte când se vor ținè alegerile și putea deci se amîne sinodul.

Noi regretăm, că d-sa, în fața stărilor faptice cutează a ne trage pe sfoară! Greșelile nu înscris, ci numai prin fapte le mai poate repara și sperăm că o va face!

*

O lămurire. Iu unul din numerii precedenți ai „Tribunei“ la „lupta în comitate“ vorbind despre alegerile din congregațiunea cercului „Făgăraș“ am amintit și numele notarului Bencza János. Ca acest domn vrednic (?) sĕ nu fie confundat cu domnul Ioan Benția notar în Porcești (cercul Avrigului) ținem a declara, că altul este faimosul Bencza János din giurul Făgărașului, și altul domnul Ioan Benția din giurul Avrigului. Numai numele îl au identic, dar' nu și caracterul național.

*

Concert militar. Pentru concertul militar anunțat și de noi pe seara de 11 l. c., care se va da pentru repararea mormintelor celor căzuți în lupta dela Königrätz, ni se trimite spre comunicare următorul program: 1. „Erinnerungs-Marsch“ de Such. 2. Onverture la opera „Mignon“ de Thomas. 3. „Fantasie din opera „Aida“ de Verdi. 4. Jocul florăresei și Condollieri, din baletul „Rouge et noir“ de Bayer. 5. Fantasia „Carmen“, pentru violină, de Sarasate. 6. *a)* „Am Königsee“ Bergs-Idylle de Behr. *b)* „Harie u. Spieluhr“ de Harmston. 7. „A doua rapsodie ungurească“ de Liszt. 8. „Douĕ cântări din opereta „der goldene Kamerad“, *a)* „Tătovir-Lied“, *b)* „Mädchen ich liebe dich“ de Roth. 9. Fragmente din opera „Pagliacci“ de Leoncavallo. 10. „Bei uns z'Haus“, vals de Strauss. Întrarea o coroană. Începutul la 7½ ore seara la „mese întinse“.

MAI NOU.

Alegeri suplementare.

Din Selište ni-se scrie, că la alegerile suplementare pentru congregațiune s'au ales dnii Dr. I. Beu, Dr. Liviu Bran de Lemény și I. Manta.

*

Alegerile în România.

Despre alegerile parlamentare, colegiul I. de Cameră, *„Pester Lloyd“* primește știrea, că au reușit 72 liberali și 2 conservatori, cari sûnt foștii ministri Al. Marghiloman și M. Ghermani. Fostii ministrii Take Ionescu și Carp au căzut în câte 2 locuri. Între liberalii aleși sûnt și doi fii ai lui Ioan Brătianu, Ioan și Constantin Brătianu. Ministrul de finance G. Cantacuzino s'a ales cu *unanimitatea* voturilor.

Bibliografie.

Cine ține sĕ aibă un calendar frumos și util, sĕ ceară *„Calendarul revistei Lumea Ilustrată“*. Acest calendar conține mai mulți articoli beletristici și humoristici și peste 100 ilustrațiuni și costă 1 leu în oraș și în provincie 1 leu 30 bani. Se află de vênzare la toate librăriile ca și la editorul Ig. Hertz, (hotel de France), București, ear' în Ardeal la „Institutul Tipografic“ Sibiiu.

Peste câteva zile va apare în editura librăriei Carol Müller **„Cartea Dragostei“**, un volum de peste 400 pagine, tipărit pe hârtie velină, care va cuprinde cele mai frumoase poesii de iubire tipărite în literatura noastră dela Ienachiță Văcărescu și până azi.

Toți autorii mari ai Românilor vor fi puși la contribuție și lucrarea promite a fi cu atât mai interesantă, cu cât e unică în literatura română.

„Cartea Dragostei“, e opera poetului Radu D. Rosetti.

A apărut în editura librăriei Carol Müller: *„Un an de luptă“* de A. Vlahuță, 248 pagine, prețul 2 lei 50 bani. Biblioteca pentru toți Nr. 22 Havier de Maistre: *„Călĕtoria împregiurul odăii mele“*, una din operele cele mai fine și vestite ale literaturii franceze, ear' de Ioan Popovici-Bănățeanu a apărut *„Din vieața meseriașilor“*. Novele admirabile ale unui talentat scriitor bănățean și unul din numerii cei mai frumoși și mai interesanți ai „Bibliotecii pentru toți“.

Din București primim o carte întitulată *„Representarea proporțională a minorităților*, studiu asupra sistemelor electorale“ de Dimitrie S. Nenițescu, doctor în drept și în științele politice, inginer hotarnic. Pentru cei, cari luptă pe terenul politic cartea dlui D. Nenițescu este o lectură instructivă și interesantă. Cartea deși mare, costă numai un leu.

Cunoscuta librărie editoare din București *„Carol Müller“* a editat un nou volum de poesii al talentatului nostru poet Alexandru Vlăhuță.

Volumul de 128 de pagine, elegant tipărit, este întitulat **„Iubire“** și nu costă decât 3 lei. Dl Vlăhuță este destul de cunoscut în literatura noastră ca sĕ mai fie nevoie de multe comentarii.

Recomandăm cu multă insistență acest nou volum al dulcelui poet.

A apărut: „Buletinul societății de științe fisice“, din București, anul IV. Nrul 8 și 9 cu un cuprins variat, între altele necrologul lui Pasteur, comunicat de secretarul societății, precum și „Elementele magnetice ale României“, de D. Negreanu și Marius Murĕșianu.

La *„Institutul Tipografic“* (Sibiiu) se află de vênzare operele literare ale lui Delavrancea (novele). Al. Vlahuță, (romanul „Dan“ și poesii), Ioan N. Roman (poesii), Traian Dumitrescu (poesie și nuvele), Russu Șirianu (nuvele), Gherea (critice) etc. etc.

Atragem asupra acestor literați atenția cetitorilor nostri.

Călindarul zilei.

29 Noemvrie (11 Decemvrie) 1895.

Iulian: Muc. Paramon.

Gregorian: Damasch

Soarele: rĕsare 7.38 apune 3.56 m.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 10 Decemvrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 725.9)		Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vêntului
Observată	Diferența din preziuă			
718.0	+4.8	—1.2	+1.3—1.9	NV

Din țeară 10 Dec. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vêntul	
			direcția	tăria
Budapesta . .	760	+ 11.9	N	3
Sătmar . . .	760	+ 15.2	SO	2
Cluj	753	+ 17.0	V	2
Orșova . . .	—	+ —.	—	
Arad . . .	761	+ 9.8	—	
Panciova . .	761	+ 13.0	V	2

Sosiți în Sibiiu

În 10 Decemvrie n. 1895.

Hotel *„Neurihrer“*. Contele Logothetti cu familia, proprietar din Cornĕțel. D-na Ionas, cu fiica, proprietar din Alba-Iulia. I Fanik și C. Zinz, voiagiori din Viena.

Hotel *„Împĕratul Romanilor“*. Ioanovits cu flica, căpitan de cavalerie, din Brașov. Eitel din Rîmnic. N. Bretan, hotelier din Bistrița. C. Kőrner, privatier din Viena. Lothner, Bram, Grűmvald și Lessel toți comercianți din Viena.

Teatru orășenesc în Sibiiu.

Mercuri, 11 Decemvrie n. 1895:

„Der arme Ionathan“.

Operetă în 3 acte.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Dec. n. 1895.

Sĕminţe	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	Preţul per 100 chilo până
Grâu						
Bănățenesc nou	77	6.60	6.70	78	6.65	6.80
Grâu dela Tisa „	77	6.65	6.75	78	6.75	6.85
Grâu „ Pesta „	77	6.60	6.70	78	6.65	6.75
Grâu de Alba-Reg. „	77	6.60	6.70	78	6.65	6.80
„ „ Bacica „	77	6.70	6.80	78	6.80	6.90
Grâu ung. de Nord „	77	—.—	—.—	78	—.—	.—

Sĕminţe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până
Sécară		70—72	6.35	6.4
Orz	de nutreț	60—62	5.—	5.20
„	de vinars	62—64	5.50	6.30
„	de bere	64—66	6.80	8.—
Ovĕs	—	39—41	6.10	6.30
Cucuruz (porumb)	bănățean	75	—.—	—.—
„	de alt soiu	75	4.—	4.15
Meiu		—	—.—	—.—
Hrișcă		—	5.40	5.75

Marfă pe termin.	Grâu	Sept.-Oct.	—.—	Marfă per 100 chilogr.	—.—
	„	Mart.-Apr.	6.91		6.93
	Cucuruz	Maiu-Iun.	14.46		4.48
	„	Iulie-Aug.	6.13		6.15
	Ovĕs	Iunie	—.—		—.—
	„	Oct.	—.—		—.—

Producte diverse		Soiul	Cursul dela	Cursul până
Preț pe 100 chilograme.	Sĕm. de trif.	Lucernă ungurească	38.—	48.—
	„	roșie	36.—	43.—
	Oleu de rap.	rafinat	—	—
	Uns. de porc	dela Pesta	59.50	64.—
	„	dela țeară	—	—
	Slănină	svĕntată	53.—	53.50
	„	afumată	58.50	59.50
	Sĕu		—	—
	Prune		15.75	16.—
	Lictar	slavon, nou	16.75	17.—
	„	bănățenesc	17.—	17.50
	Miere	brută	—	—
	„	galbină străcurată	—	—
	Ceară	de Rosenau	—	—
	Spirt	brut	—	—
	„	Drojdiuțe de spirt	—	—

Cursul pieților din Sibiiu.

Din 9 Decemvrie n. 1895.

Hârtie-monetă română . .	Cump.	9.55	vênd.	9.60
Lire turcești	„	10.50	„	10.60
Imperiali	„	9.66	„	9.70
Ruble rusești 100 à . . .	„	128		130
Galbeni	„	5.70		5.75

Bursa din Budapesta.

Din 7 Decemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ de aur ung. 4%	120.50
„ ung. val. cor. 4%	98.25
Împrumutul căilor ferate ung.	128.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	119.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.50
Bonuri rurale ung.	97.—
„ „ croate slavone	98.25
Obligațiunile desp. regaliilor	100.—
Împrumut cu premiu ung.	154.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . .	140.—
Renta de hârtie austriacă.	99.—
„ de argint austriacă.	99.—
„ de aur austriacă.	120.—
Losurile austriace din 1860	—.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1010.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ „ „ austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina“	100.75
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătești	5.71
Napoleon-d'ori	9.58
Mărci 100 imp. germane	59.05
Londra 10 Livres sterlingi	121.05

Bursa de Viena.

Din 7 Decemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	120.70
Renta ung. v. c. 4%	98.—
Împrumutul căilor ferate ung.	128.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	119.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.40
Bonuri rurale ung.	96.35
„ „ croate-slavone	101.—
Împrumut cu premiu ung.	157.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . .	147.—
Renta de hârtie austriacă.	99.55
„ „ argint austriacă.	99.55
„ „ aur austriacă	120.80
Losuri austriace din 1860	—.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1013.—
„ „ de credit ung.	438.—
„ „ de credit aust.	241.—
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătești	5.72
Napoleon d'ori.	9.60
Mărci 100 imp. germane	59.05
Londra 10 Livres sterlingi	121.—

Bursa de București.

Din 25 Nov. v. — 4 ore p. m.

	Cererea
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100
Împrumutul municipal 5%	87
Scrisuri func. rurale 5%	—
Scrisuri func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Naț. (100 lei vers. intr.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	420
Soc. de Asig. Naț. (200 lei vĕrs.)	437
Soc. rom. de reasig.	118
Socr. de con (250 lei vĕrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—

Schimb.

Londra 3 luni	
„ cek	
Berlin 3 luni	
„ cek	
Paris 3 luni	
„ cek	
Viena	
„	
Agio	

Pentru redacție și editură res

Proprietar: T

Nr. 1586/895. [3414] 2–3

Publicare de licitațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștința publică, că **Joi în 19 Decemvrie st. n. 1895 la 10 ore ante ameazi**, se va da în arendă prin licitațiune publică ținênda în cancelaria comunală de aici, dreptul de morărit la moara comunei Sebeșul-inferior, pe timpul de trei ani, începênd dela **1 Ianuarie 1896 până la 31 Decemvrie st. n. 1898.**

Prețul strigării e 600 fl. v. a.

Doritorii de a licita au a depune 10% ca vadiu.

Condițiunile de licitațiune mai de aproape se pot afla și ceti până atunci, în orele oficioase la subsemnatul oficiu.

Sebeșul-inferior (cercul protopretorial al Sibiiului) în 5 Decemvrie 1895.

Oficiul comunal:

Ioan Roman, jude com. **Ivan,** notar com.

Se află de vênzare la **Institutul Tipografic T. L. Albini, Sibiiu**

Călindarul „Lumea Ilustrată"

pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri, împreună cu porto postal.

Douĕ cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vênzare în librăria Institutului Tipografic T. Liviu Albini, Sibiiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC ÎN ECONOMIA RURALĂ

compus de cei 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte **5 cr.** mai mult.

Comptoirul Váczi-kőrut 16 lângă **Basilica.**

Justinian M. Grama,

BUDAPESTA,

comerciant en grossist și unicul specialist în producte de petroleum.

Casa **fondată** în anul **1872.**

Am onoare a avisa onoratul public român, că dela **15 Octomvrie a. c.** am primit din **Pennsylvania** (America) singurul deposit în specialitatea de petroleum [2980] 12–40

Kaiseroel-Petroleum,

marca „**Imperator**" Type blanc, prima, neexplodabil, fără miros.

Cântar specific 0.805. — Punctul de aprins 40° Abeltest.

Garantat cu 20 până 22% consumul mai puțin ca la petroleul indigen. Puterea flacării cu 15 până 18% mai intensivă.

Prețul fl. 32 per 100 chilogram netto, vàmuit, exclusive Barel, franco, stațiunea drumului ferat ori-unde în Ungaria sau Transilvania. Netto cassa reluare (Nachname).

Cantitatea cea mai mică este un Barel original circa 160 chilogram netto.

Institutul Tipografic în Sibiiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca poporală a „TRIBUNEI".

1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30** cr. sau **60** bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Piperuș Pĕtru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdotă de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegĕtor-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țĕranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Fiica a nouĕ mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndĕrĕtnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstĕm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsĕudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **30** cr. sau 1 leu **20** bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de G. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bĕtrâni.** Ghicituri, întrebări și rĕspunsuri, frĕmêntări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pămêntul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțozească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un pețitor îndĕrĕtnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Vêntură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpĕrătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nucoiu-Împĕrat.** Poveste din popor de „Mărgineanul". Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-Împĕrăteasă și peana e aleasă.** Poveste din popor de „Mă gineanul". Un exemplar 12 cr. sa 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de Georg Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 1 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascăl Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 c sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni.** Novelă de Bre Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 ban
36. **Baba iadului.** Poveste în versu de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. s 16 bani.
37. **Prinoesa fermecată.** Poveste în ve suri de P. Dulfu. Un exemplar cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în ve suri de Ioan Moța. Un exemplar cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Mo Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antoni Ghislanzoni. Un exemplar 12 c sau 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în acte de Carlo Goldoni. Tradus d Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Po veste de Ioan Moța. Un exemplar cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. U exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Eusalin pĕcurarul.** Poveste de Ni colae Trimbițonia. Un exemplar 2 cr. sau 44 bani.
45. **Roma învinsă.** Tragedie în 5 a de Alexandru Parodi. Tradusă d L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. s 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novelă de I. Turghene Traducere din limba rusă de En Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste to vêndĕtorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1895.

Budapesta—Predeal

Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat		Stațiunea		Tren persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane
10.—	8.05		8.05	2.15	pl.	Viena	sos.	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	6.20
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12		Szolnok		2.29	5.23	3.37	11.44	3.35
1.33	5.48		11.33	12.48		P.-Ladány		12.05	3.46	1.19	10.03	1.34
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.48		3.08	2.50		Mező-Telegd			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév			1.26	9.30	7.46	10.08
5.48		Tren mixt	4.06			Bratca		Tren mixt		9.10		9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17		Ciucia		5.40	12.47	8.32	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		Huiedin		4.52	12.17	7.54	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghirbĕu		2.55		6.54		7.37
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	sos.	Cluj	pl.	2.—	11.01	6.13	5.23	7.—
8.49	11.10		8.40	6.11	pl		sos.		10.45	5.45	4.48	6.45
9.06	11.32		9.08	6.27		Apahida				5.18	4.23	6.27
10.12	12.50		10.40	7.27		Ghiriș			9.24	3.53	3.—	5.21
10.42	1.25		11.25	7.50		Cucerdea			8.54	3.06	2.20	4.47
11.01	1.48		11.54			Uioara				2.48	2.—	4.31
11.09	1.52		12.04			Vințul-de-sus				2.40	1.51	4.24
11.31	2.18		12.34	8.17		Aiud			8.25	2.11	1.28	4.03
11.48	2.40		1.—	8.33	sos.	Teiuș	pl		8.06	1.45	12.54	3.42
12.25			1.40	8.38	pl		sos.		7.59	1.10		2.49
12.52			2.17			Crăciunel				12.39		2.24
1.06			2.35	9.09		Blaj			7.30	12.24		2.10
1.37			3.14			Micăsasa				11.48		1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.		6.56	11.29		1.18
2.13			3.49	9.44	pl.		sos.		6.54	11.14		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș			6.41	10.55		12.46
3.04			4.48	10.22		Elisabetopol			6.20	10.21		12.16
3.40			5.27	10.51		Sighișoara			5.53	9.42		11.39
4.03			6.10	11.12		Hașfalĕu			5.33	9.13		11.17
5.34			7.50	12.26		Homorod			4.27	7.45		10.02
6.12			8.30	12.56		Ágostonfalva			3.53	7.02		9.22
6.41			9.03	1.15		Apatia			3.37	6.36		8.57
7.16			9.38	1.34		Feldioara		Circulează numai Vineri	3.16	5.58		8.22
8.—	Tren accelerat		10.25	2.09	sos.	Brașov	pl.		2.45	5.08	Tren de persoane	7.48
	11.—			2.19	pl		sos.	7.01	2.18		9.08	
	12.26			3.01		Timiș		6.—	1.42		8.28	
	1.11			3.31		Predeal		5.11	1.12		8.01	
	8.30			9.30	sos.	Bucuresci	pl.		8.35		3.15	

Mureș-Ludoș—Bistrița

			Stațiunea			
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
6.48	12.41		Țagu-Budatelic		4.50	9.40
9.59	4.55		Bistrița		1.16	5.55

Sibiiu—Cisnădie

		Stațiunea		
5.30	1.36	Sibiiu	7.10	9.20
6.06	2.12	Cisnădia	6.36	8.46

Budapesta, gara de vest — Rușava — Vercerova

Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat		Stațiunea		Tren de persoane	Tren de persoane	Orient. Expres	Tren accelerat	Tren de persoane
8.36 Vineri	11.—	9.—	9.35	4.—	pl.	Viena	sos.	5.50		7.2	7.07	6.45
1.30	8.30	2.30	7.25	10.25	pl.	Budapesta	sos.	6.30	10.10	2.10	1.25	9.—
circul. numai Sâmbăta	10.30	3.46	9.52	11.40	sos.	Czegléd	pl.	4.19	8.10	Circulează numai Marția	12.11	6.25
	10.40	3.51	10.07	11.46	pl.		sos.	4.04	7.58		12.06	
4.43	1.47	5.53	1.32	1.50	sos.	Seghedin	pl.	12.56	4.55	10.57	10.—	
4.49	2.09	5.59	2.15		pl.		sos.	12.33		10.51	9.53	7.38
6.39	5.31	8.02	5.49		sos.		pl.	9.25		9.01	7.50	4.10
						Timișoara						
6.47		8.1	7.15		pl.		sos.	8.09	7.14	8.55	7.42	
		8.56	8.19			Topoloveț		7.—	6.03	circulează numai Luni	6.56	
		9.29	9.04			Lugoj		6.2[illegible]	5.20		6.28	
		10.29	10.32			Caransebeș		[illegible].15	4.15		5.39	
		11.19	11.44			Teregova		4.11			4.40	
			12.59			Mehadia		2.50				
11.05		12.30	1.09			Băile-Herculane		2.37		4.40	3.21	
		12.41	1.21			Topleț		2.21			3.08	
11.31		12.56	1.38		sos.	Rușava	pl.	2.—		4.10	2.51	
11.37		1.11	2.30		pl.		sos.	12.59		3.50	2.19	
11.45		1.20	2.39			Vercerova		12.50		3.40	2.10	
10.55		11.40	6.25			Bucuresci		11.25		7.— Dumin.	5.50	

Budapesta—Arad—Teiuș

Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane		Stațiunea		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren mixt
				pl.	Viena	sos.					
	8.05	1.55	10.—		Budapesta		7.20	1.10	6.10		
3.10	10.56	3.49	1.05		Szolnok		4.14	11.19	2.53	9.30	10.58
9.10	3.55	6.52	6.10	sos.	Arad	pl.	11.20	8.18	9.40	5.15	3.56
2.30	4.30	7.02	6.35	pl		sos.	10.50	8.08	8.55		6.59
2.44	4.42		6.46		Glogovaț		10.38		8.43		6.46
3.14	5.04		7.06		Gyorok		10.15		8.19		6.17
3.31	5.15		7.17		Pauliș		10.02		8.06		6.0[illegible]
3.58	5.33	7.47	7.34		Radna-Lipova		9.49	7.28	7.53		5.45
4.30	5.57		7.57		Conop		9.19		7.22		5.07
4.50	6.13		8.13		Bêrzava		9.02		7.05		4.49
5.40	6.58	8.48	8.53		Soborșin		8.20	6.34	6.23		4.—
	7.26	9.07	9.22		Zam		7.45	6.[illegible]8	5.46		
	7.52		9.48		Gurasada		7.1[illegible]		5.16		
	8.08	9.31	10.04		Ilia		7.0[illegible]	5.45	5.05	Tren mixt	
	8.26		10.22		Branicica		6.44		4.39		
	8.52	9.57	10.48		Deva		6.20	5.19	4.14	10.52	
	9.06	10.08	11.02		Simeria (Piski)		6.05	5.07	3.57	10.35	
	9.52	10.37	11.43		Orĕștie		5.09	4.39	3.17	9.51	
	10.16		12.06		Jibot		4.44		2.54	9.27	
	10.40		12.30		Vințul-de-jos		4.22		2.31	9.03	
	10.54	11.17	12.44		Alba-Iulia		4.04	3.59	2.13	8.47	
	11.30	11.40	1.20	sos.	Teiuș	pl	3.19	3.34	1.35	8.11	8.55

Copșa-mică—Sibiiu—Avrig—Făgăraș.

					Stațiunea					
2.23	4.45	11.34	7.10	pl.	Copșa-mică	sos.	9.34	3.39	6.20	12.3
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna		8.11	2.01	5.12	11.0
4.19	7.01	1.25	9.15	sos	Sibiiu	pl.	7.44	1.31	4.49	10.3
4.36	circul. numai Marți și Vineri	1.46		pl.		sos.	7.28	circul. numai Marți și Vineri		8.3
6.16		3.31			Avrig		6.02			6.5
8.42		6.08		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.0

Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.

					Stațiunea					
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.1
3.14	8.51	3.52	9.40		Ludoș		7.05	1.58	7.43	12.8
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.3
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10.—
7.19	12.21	7.19		sos.	Reghin.-săs.	pl.		7.49	3.25	8.2

Ghiriș—Turda

				Stațiunea				
7.33	11.—	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.1
7.58	11.20	4.20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.

Sighișoara—Odorheiu

				Stațiunea				
		3.22	11.08	Sighișoara	9.51	5.32		
		6.20	1.59	Odorheiu	7.15	3.—		

Simeria (Piski)—Petroșeni—Lupeni

					Stațiunea					
6.10	11.27	4.20	11.—	pl.	Simeria	sos.	4.25	10.33	3.24	8.
7.31	12.48	6.03	12.48		Hațeg		2.58	9.05	2.05	7.
9.55	3.40	9.05	4.30	sos.	Petroșeni	pl.	12.—	6.10	11.25	5.2
10.20	4.05		5.15	pl.		sos.	8.38		9.48	4.
11.3[illegible]	5.10		6.2[illegible]		Vulcan		7.4		8.57	3.
11.55	5.30		6.4[illegible]	sos.	Lupeni	pl.	7.15		8.25	3.

Simeria (Piski)—Hunedoara

				Stațiunea				
6.15	11.35	4.25	10.23	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedoara	4.10	9.38	2.30	7.

Brașov—Zernesci

				Stațiunea				
		8.35	4.55	Brașov	7.36	1.29		
		10.28	6.36	Zernesci	6.06	12.05		

Brașov—Chezdi-Oșorheiu

					Stațiunea				
	5.20	8.50	3.01	pl.	Brașov	sos.	8.15	1.46	7.12
	5.53	9.33	3.34		Prejmĕr		7.45	1.16	6.34
	6.45	10.49	4.17		Sepși-S.-Georgiu		6.54	12.25	5.28
	8.08	12.48	5.46		Covasna		5.38	11.08	3.43
	8.45	1.37	6.23	sos.	Kezdi-Oșorh.	pl.	4.56	10.25	2.37

Arad—Timișoara

				Stațiunea			
	6.20	11.30	5.—	Arad	10.43	3.44	10.55
	7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
	8.01	2.05	7.39	Timișoara	8.20	1.12	9.10

...semnate în stânga stațiunilor sûnt a se ceti de sus în jos, cele însemnate ... Numerii încuadrați cu linii groase însemnează carele de noapte.

... T. Liviu Albini

Pentru tipar responsabil **Iosif Marschall.**